

RAN-1801130501040002

Master Of Arts (Sem. - 1) Examination November - 2025

History (Paper - 4 B) Ancient Indian Political Thought And Institution

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) પ્રશ્ન નંબર (1) ફરજિયાત છે.
Question No. (1) is compulsory.
- (3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
The figures to the right indicate the full marks of the question.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈ પણ પાંચ) (10)

1. પ્રાચીન ભારતની અવશેષાત્મક કોઈ પણ ચાર સામગ્રી જણાવો.
2. ઋગ્વેદના કથન પ્રમાણે રાજાની મુખ્ય ફરજો કઈ છે?
3. વૈદિક યુગની બે અગત્યની પ્રજાકીય સંસ્થાઓ કઈ હતી?
4. શુક્રાચાર્ય મંત્રીઓની કેટલી સંખ્યા રાખવાનું સૂચવે છે?
5. પ્રાચીન ભારતની આવકનું મુખ્ય સાધન કયું હતું?
6. અર્થશાસ્ત્ર અનુસાર શાસકો કેટલા પ્રકારના હોય છે? કોઈપણ બે જણાવો.
7. પ્રાચીન ભારતમાં શાસન વ્યવસ્થામાં વહીવટનું સૌથી નાનું એકમ કયું હતું?
8. પ્રાચીન ભારતમાં આંતરરાજ્ય સંબંધો જાળવવા મુત્સદીગીરીનાં કયા ચાર ઉપાયો સૂચવ્યા છે?

પ્ર.2. કયા સાધનો પ્રાચીન ભારતીય ચિંતન અને રાજકીય સંસ્થાઓની જાણકારી પૂરી પાડે છે? કઈ રીતે? (13)

અથવા

સભા અને સમિતિની રચના અને તેમનાં કાર્યો વિશેનાં વિવિધ ખ્યાલોની ચર્ચા કરો.

પ્ર.3. પ્રાચીન ભારતમાં રાજ્યનાં આવકના સાધનો કયા હતા? તે કઈ બાબતો પર કઈ રીતે ખર્ચાતી? (13)

અથવા

મૌર્ય સમ્રાટોનાં વહીવટી તંત્રના મુખ્ય લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

પ્ર.4. ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) (14)

1. પ્રાચીન ભારતમાં રાજાનું સ્થાન
2. ગણરાજ્યનાં મુખ્ય લક્ષણો
3. પ્રાચીન ભારતની ન્યાયની અદાલતો અને તેના પ્રકારો
4. યુદ્ધના સમયનાં આંતરરાજ્ય સંબંધો

ENGLISH VERSION

- Q.1. Write short answers to the following questions. (Any five) (10)**
- (1) State any four name of materials that are relics of ancient India.
 - (2) What are the main duties of a king according to the Rigveda?
 - (3) What were the two important civic institutions of the Vedic age?
 - (4) What number of ministers does Shukracharya suggest?
 - (5) What was the main source of income of ancient India?
 - (6) According to economics, how many types of rulers are there? State any two.
 - (7) What was the smallest unit of administration in the governance system in ancient India?
 - (8) Which four methods of diplomacy have been suggested for dealing with inter-state relations in ancient India?
- Q.2. What tools provide information about ancient Indian thought and political institutions? How? (13)**
- OR**
- Discuss the various concepts about the composition of meetings and committees and their functions.
- Q.3. What were the sources of revenue for the ancient Indian state? (13)**
On what were they spent and how?
- OR**
- Discuss the main features of the administrative system of the Mauryan emperors.
- Q.4. Write short notes. (Any two) (14)**
- (1) The position of the king in ancient India
 - (2) Main features of a republic
 - (3) Courts of Justice in Ancient India and their Types
 - (4) Inter-state relations during the war
-